

storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2022/09/27/Pro.metod.rekom.shchodo.vykl.mizhn.hum.prava-4.2698-22.vid.27.09.2022.pdf

5. Рамка компетентностей для культури демократії. т.2. Програма підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа». URL : <https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/ofitsiini-dokumenty-rady-yevropy/ramka-kompetentnostej-dlya-kulturi-demokratiji>

6. Сирцова О.М. Питання міжнародного гуманітарного права: можливості інтеграції в освітній процес закладів загальної середньої освіти / Ольга Сирцова, Юлія Чертова // Інноваційна педагогіка. 2023. №. 65 Т. 2. С. 21–27.

7. Ремех Т. Як навчати учнів основ Міжнародного гуманітарного права In: Виховання громадянина-патріота в умовах реалізації завдань концепції «Нова українська школа» : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конференції, присвяченої 145-й річниці від дня народження Г. Вашенка, 15.03.2023 . КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», м. Кропивницький, Україна. С. 212–217.

*Редько Валерій Григорович,
д-р пед. наук, доцент,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

ТЕНДЕНЦІ ОРІЄНТУВАННЯ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ УЧНІВ ЗЗСО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

1. Упровадження/посилення індивідуальних форм співпраці учнів у навчальному процесі з урахування їхніх траєкторій розвитку.

2. Активізація видів іншомовної комунікативної діяльності на уроках (індивідуальної, парної, групової, колективної) відповідно до тематики спілкування та мовного ресурсу, передбачених чинною навчальною програмою.

3. Диференціація видів навчальної діяльності учнів відповідно до їхніх потенційних можливостей (дійти до кожного учня).

4. Проведення постійного контролю рівня навчальних досягнень учнів, використовуючи для цього відповідні види усних і писемних вправ і завдань.

5. Активізація використання зорової та слухової наочності як підтримки у навчанні учнів продукувати власні іншомовні висловлення з певної теми/ситуації. У зв'язку з цим методично доцільно долучати до навчального процесу зорові та аудіо засоби, що забезпечують можливість усвідомлення учнями їх сутності, практикувати використання автентичних зразків/засобів аудіо-відео матеріалів, які сприяють набуттю учнями нормативного

іншомовного досвіду як у вимові, так і в усвідомленні різних аспектів життєдіяльності у країні, мова якої вивчається.

6. Раціональний добір засобів навчання іншомовного спілкування, що активізують роботу різних аналізаторів учнів щодо сприймання ними навчального матеріалу (мовленнєво-моторного, зорового, слухового, рухового), враховуючи, що кожен учень має переваги в тому чи іншому аналізаторі. У зв'язку з цим учителям потрібно ефективно організувати навчання, **збалансовано** використовувати навчальні дії учнів під час формування механізмів усного і писемного мовлення.

7. Дотримання принципів доступності та збалансованості навчального матеріалу для формування іншомовних комунікативних умінь учнів відповідно до ситуативних потреб. Недоцільно долучати до процесу навчання надлишкові матеріали, які не відповідають тематиці спілкування в певному класі.

8. Постійне здійснення роботи з метою формування в учнів мовних (фонетичних, лексичних, граматичних) навичок шляхом усвідомленого виконання ними операцій і дій з мовним матеріалом (формування) (вправи на підстановку, доповнення, заповнення, перифраз, переклад тощо).

9. Використання ситуаційних, ігрових, проєктних видів навчальної діяльності як під час уроків, так і в процесі самостійного виконання учнями домашніх завдань відповідно до їхнього навчального досвіду.

10. Надання переваги творчим видам роботи, що можуть виконуватися за запропонованим планом як орієнтовною основою діяльності (есе, проєкт, ситуація і т.п.). Методично доцільно за потреби використовувати відповідні зразки як орієнтовну основу діяльності та **обов'язково** здійснювати відповідну підготовчу роботу для виконання таких видів діяльності.

11. Комплексне та взаємопов'язане навчання учнів іншомовного спілкування в усній та писемній формах у взаємозв'язку з ознайомленням з культурою країн, мова яких вивчається. Це дозволяє в реальних умовах спілкування здійснювати обмін думками про особливості життєдіяльності в

полікультурному та мультлінгвальному світовому просторі, ділитися набутим досвідом із різних сфер життя різних народів і країн.

12. Раціональне збалансування навчання чотирьох видів іншомовної мовленнєвої діяльності (говоріння, аудіювання, читання, письма).

13. Здійснення формування в учнів умінь і навичок іншомовного спілкування в різних видах мовленнєвої діяльності відповідно до принципу паралельного і взаємопов'язаного навчання говоріння, аудіювання, читання, письма.

Ключові слова: навчальні програми, види мовленнєвої діяльності, іншомовне спілкування, компетентісно орієнтоване навчання.

*Тихонов Євгеній Андрійович,
учитель історії та правознавства В'язівського НВК
«ЗОШ I-III ступенів – ДНЗ» Дубов'язівської селищної ради
Конотопського району Сумської області,
с. В'язове, Конотопський район Сумська область, Україна*

ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА ПСИХОЛОГІЮ ПІДЛІТКІВ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ КРИЗИ

Протягом двох років на території України діє воєнний стан, спричинений агресією та повномасштабним вторгненням російських військ на територію України. Війна спричинила руйнування житлових будинків, медичних і навчальних закладів, загибеллю цивільних та військових людей, запровадженням дистанційного навчання задля безпеки учасників освітнього процесу. Люди не тільки не знають, що трапиться завтра, вони не можуть передбачити, що відбудеться через годину, навіть через кілька хвилин. Уже не так легко будувати плани на майбутнє, бо життя нині непередбачуване.

Правовий режим воєнного стану в нашій країні провідним чином впливає на учнів закладів освіти. Більший акцент хотілося б зробити на психології підлітків, адже вони відчують стрес більше, ніж дорослі. Зазначена вікова категорія школярів може спричинити різні емоційні, соціальні та психологічні